

«8D02302 – Аударма ісі (Батыс тілдері)» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған Тлеулинова Мейрамкүл Бейсенбайқызының «Дулат Исабеков шығармаларындағы ұлттық сипаттың орыс және ағылшын тілдеріндегі аудармаларда сақталуы» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ресми рецензенттің

ЖАЗБАША ПІКІРІ

р/н №	Өлшемшарттар	Өлшемшарттарға сәйкестігі (жауап нұсқаларының бірін сызу)	Ресми рецензенттің ұстанымына негіздеме (ескертуді курсивпен көрсету)
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:	Қорғауға ұсынылып отырған диссертацияның тақырыбы ғылымның даму бағыттары мен мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келеді.
		1) диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірін көрсету);	1. Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалмаған;
		2) диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауын көрсету);	2. ҚР білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасымен (ҚР Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы №988 қаулысы);
		3) диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету) келеді.	3. Еліміздің саяси және ұлттық мүдделері аясындағы «Рухани жаңғыру» және «Мәңгілік ел» атты бағдарламаларына сәйкес келеді. 4. Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының «Елдің зияткерлік әлеуеті» атты басым бағытына сәйкес келеді.
2.	Ғылым үшін маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	Диссертациялық жұмыста Д.Исабековтің «Сүйекші», «Гауһартас», «Дермене», «Біз соғысты көрген жоқпыз», «Қаблан» шығармаларындағы ұлттық сипаттың орыс және ағылшын тілдеріндегі аудармаларда сақталу мәселесі қарастырылған. Жазушының таңдамалы шығармаларының

			орыс және ағылшын тілдеріндегі аудармаларындағы ұлттық нақыштың тілдік көрінісі айқындалып, ұлттық-мәдени лексика іріктеліп, жүйеленген. Зерттеу барысында жазушы Д. Исабековпен тікелей сұхбат жүргізіліп, аударма үдерісіндегі қиындықтар мен автордың аудармаға деген көзқарасы талданған. Сонымен қатар, «Дермене» повесінің ағылшын тіліне зерттеуші тарапынан жасалған авторлық көркем аудармасы ұсынылып, жазушының келісімімен авторлық құқық ресми түрде рәсімделген. Осы тұрғыдан алғанда, аталған зерттеу Д.Исабеков шығармаларының табиғатын, олардың аудармадағы көркемдік және тілдік ерекшеліктерін алғаш рет кешенді түрде қарастыруымен ерекшеленіп, аударматану мен ұлттық әдебиеттану салаларына елеулі ғылыми үлес қосады.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған.	Диссертанттың зерттеу материалын талдау барысындағы пайымдаулары мен қорытындылары оның ғылыми жазу стилінің қалыптасқандығын көрсетеді. Жұмыстың әр бөлімінде берілген тұжырымдардан автордың ғылыми ойлау мәдениеті мен жазу деңгейінің жоғары екені байқалады.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) ішінара негізделген; 3) негізделмеген.	Диссертациялық жұмыста жазушы Д.Исабеков шығармаларындағы ұлттық сипаттың аударма тілінде сақталу ерекшеліктері ғылыми тұрғыда жан-жақты талданған. Зерттеу жұмысы ұлттық-мәдени лексиканы аударудағы тілдік және стильдік сәйкессіздіктерге негізделген. Автор шығармаларында аударма реципиентіне таныс емес тұрмыс-тіршілікке, этномәдени ерекшелікке қатысты диалектілік бірліктердің жиі қолданылуы нәтижесінде түрлі мәдениет өкілдері арасында мағыналық асимметрияның (лексикалық, грамматикалық, стилистикалық деңгейде) орын алатыны анықталған. Зерттеу нысаны ретінде алынған шығармалардың орыс және ағылшын тілдеріндегі аудармаларына

		салыстырмалы талдау жасалып, ұлттық сипаттағы лексиканы тәржімелеу барысында доместикациялау стратегиясының басымдығы анықталған. Бұл тұжырым нақты сандық деректермен дәлелденген. Зерттеу нәтижелері аударматану мен ұлттық әдебиеттану салаларында маңызды ғылыми дереккөз ретінде бағаланып, диссертацияның өзектілігі негізделген деп айта аламыз.
4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды: 1) айқындайды; 2) ішінара айқындайды; 3) айқындамайды.		Диссертациялық жұмыстың тақырыбы, зерттеу нысаны мен пәні нақты айқындалған. Зерттеудің мақсаты мен міндеттері ғылыми талаптарға сай жүйелі түрде қойылған. Жұмыстың ғылыми жаңалығы мен тұжырымдары дәйекті түрде дәлелденіп, зерттеу нәтижелерімен негізделген. Диссертацияның құрылымы мазмұнмен үйлесімді, тараулар мен бөлімдердің атаулары зерттеудің тұтастығын және логикалық бірізділігін қамтамасыз етеді. Осы арқылы алынған нәтижелердің ішкі байланысы мен бірлігі айқын көрініс табады. Зерттеу - тақырыбының өзектілігі мен ғылыми жаңалығы, сондай-ақ қорғауға ұсынылған тұжырымдардың ғылыми құндылығы мен сенімділігі күмән тудырмайды.
4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) ішінара сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді.		Жұмысты орындау барысында ізденуші қойылған мақсат пен міндеттерді толық орындап шыққан. Бірінші тарауда ұлттық сипаттағы көркем шығармаларды аударудың теориялық негіздемесі айқындалып, тіл, мәдениет және аударма үштігінің өзара байланысы қарастырылған. Қазіргі аударматану ғылымындағы көркем аударманы зерттеудің жалпы сипаттамасы талданып, ұлттық-мәдени бірліктерді аударудың кең таралған әдіс-тәсілдері жүйеленген. Реалия сөздерді, фразеологизмдер мен мақал-мәтелдерді аударудың негізгі жолдары нақты мысалдар арқылы сараланып, олардың мәдени-ұлттық ақпаратты жеткізудегі рөлі көрсетілген.

	Екінші тарауда Дулат Исабеков шығармаларындағы ұлттық сипаттың тілдік көрінісі мен лексикасының сандық талдауы жүргізілген. «Сүйекші», «Гауһартас», «Біз соғысты көрген жоқпыз», «Қаблан», «Дермене» сияқты туындылардағы ұлттық нақыштағы сөздер іріктеліп, классификацияланған. Әр шығармадағы ұлттық лексиканың қолданылу жиілігі мен мағыналық өрісі талданып, олардың этномәдени мазмұнды жеткізудегі қызметі нақты деректермен дәлелденген. Үшінші тарауда жазушы шығармаларының орыс және ағылшын тілдеріндегі аудармаларында ұлттық сипаттың сақталуы мен мәдениетаралық асимметриялар салыстырмалы-салғастырмалы талдау негізінде қарастырылған. Әр шығарма бойынша аударма мәтіндеріндегі ұлттық-мәдени ренктің берілу дәрежесі анықталып, доместикация мен форенизация стратегияларының қолданыс жиілігі сандық тұрғыдан көрсетілген. Сонымен қатар, оmissия, семантикалық ауытқу және мәдени бейімдеу тәсілдері талдана келе, ұлттық ерекшеліктің берілу мүмкіндіктері мен шектеулері айқындалған. Осы мақсаттарға жету үшін диссертацияда Д. Исабековтің көркем шығармаларына теориялық және практикалық аударматанулық талдау жүргізіліп, ұлттық сипаттағы тілдік бірліктердің аудармадағы берілу деңгейі нақты ғылыми деректерге негізделген. Зерттеу барысында алынған нәтижелер автордың алдына қойған міндеттерін толық орындағанын және ғылыми ізденісінің жүйелі түрде жүзеге асқанын дәлелдейді. Сондықтан да, ізденуші көрсетілген мақсат-міндеттерді түгел орындап, зерттеу нәтижелерін ғылыми тұрғыдан негіздей алған деп тұжырым жасауға толық негіз бар.
4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан;	Диссертацияның барлық тараулары мен бөлімдері өзара логикалық байланысқа құрылған және зерттеу мазмұнының біртұтастығын қамтамасыз етеді. Зерттеу жұмысының

	2) ішінара байланысқан; 3) байланыс жок.	құрылымы кіріспеден, үш тараудан, бірнеше бөлімнен, қорытындыдан, анықтамалық және пайдаланылған әдебиеттер тізімінен тұрады. Әр тарау мен бөлім мазмұндық жағынан өзара үйлесім тауып, бірін-бірі толықтырып отырады. Жұмыстың жалпы құрылымы мен ішкі логикасы зерттеу мақсаты мен міндеттеріне толық сәйкес келеді. Алынған нәтижелердің өзара сабақтастығы мен ішкі бірлігі диссертациялық зерттеудің тұтастығын айқындап, оның ғылыми негізін қалыптастырған.
	4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидағтар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау ішінара жүргізілген; 3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген; 4) талдау жок.	Жұмыстың ғылыми жаңалығы мен тұжырымдары дәйекті дәлелдермен бекітіліп, нақты талдаулар арқылы негізделген. Ұлттық-мәдени лексиканы аудару стратегияларын талдау барысында шетелдік аударматану ғылымының өкілдері: Ж.Мунэн, Ю.Найда, П.Ньюмарк, К.Норд, Л.Соболев, Г.Томахин, В.Костомаров, В.Комиссаров, отандық ғалымдар: А.Қайдар, Е.Жанпейісов, А.Алдашева, Ж.Манкеева, С. Ашимханова, Ж.Дәдебаев тағы басқалардың зерттеу еңбектеріндегі негізгі тұжырымдарына сүйене отырып, жаңа шешімдерін ұсынған. Диссертант талдау барысында: «Д.Исабековтың «Біз соғысты көрген жоқпыз» повесін орыс тіліне аудару кезінде аудармашылар фразеологизмдерді беруде көбінесе омиссия, сипаттамалы аударма және компенсация сияқты әдістерге сүйенген. Бұл тәсілдер түпнұсқаның мазмұны мен әсерін сақтау, мақсатты оқырман үшін мәтінді жеңіл қабылдауды қамтамасыз ету үшін маңызды» деген сияқты батыл сыни-талдаулары диссертацияның құндылығын арттыруда үлкен рөл атқарып тұр.

5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен ережелер жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	Диссертациядағы ғылыми нәтижелер мен қағидаттар толығымен жаңа болып есептеледі. 1-нәтиже толыққанды жаңа деп есептейміз. Алғаш рет Д. Исабековтің «Сүйекші» повесіндегі ұлттық сипаттағы лексика жүйелі түрде жинақталып, ұлттық-мәдени мазмұн мен семантикалық ерекшелігіне қарай классификацияланған. Бұған дейінгі зерттеулерде аталған шығармадағы лексикалық бірліктердің мәдени семантикасы арнайы талданбаған. Зерттеу нәтижесінде ұлттық дүниетаным мен кейіпкер тіліндегі мәдени кодтардың өзара байланысы анықталып, жаңа теориялық тұжырымдар ұсынылған. 2-нәтиже толыққанды жаңа деп есептейміз. «Гауһартас» повесіндегі ұлттық сипаттағы лексикалық бірліктер алғаш рет тілдік және мәдени тұрғыдан сараланып, лексика-тематикалық топтарға бөлінген. Бұрын бұл шығарма негізінен көркемдік және психологиялық тұрғыда зерттелгенімен, ұлттық лексика мен мәдени семантика жүйесі ғылыми тұрғыдан кешенді сипатта қарастырылмаған. 3-нәтиже толыққанды жаңа деп есептейміз. Д. Исабековтің «Біз соғысты көрген жоқпыз» повесіндегі ұлттық сипаттағы лексикалық бірліктердің қызметі мен семантикалық жүктемесі алғаш рет лингвомәдени аспектіде талданған. Зерттеу барысында сөздердің мәдени коннотациясы, этникалық және тарихи мағына қабагтары айқындалып, ұлттық мәдени реңкті қалыптастырудағы тілдік құралдардың рөлі нақты дәлелдермен дәйектелген. 4-нәтиже толығымен жаңа. «Қаблан» әңгімесіндегі ұлттық сипаттағы лексика алғаш рет ұлттық-мәдени мазмұн мен контекстуалдық қызметі тұрғысынан жүйеленген. Бұрынғы зерттеулерде мәтіннің психологиялық және философиялық қырлары қарастырылғанымен, ұлттық реңкті қалыптастыратын тілдік бірліктердің қызметі жеке ғылыми нысан ретінде
----	----------------------------	--	---

	зерттелмеген. 5-нәтиже толығымен жаңа. «Дермене» повесіндегі ұлттық сипаттағы лексиканы жүйелі классификациялау және ағылшын-орыс аудармаларындағы ұлттық-мәдени реңктің берілуін салыстырмалы-салғастырмалы талдау алғаш рет жасалынған. Автордың өз аудармасы мен шетелдік аудармалар арасындағы айырмашылықтар анықталып, ұлттық мәдениет пен тіл бірлігінің сақталу дәрежесі лингвомәдени және аудармалық тұрғыдан дәйектелген. 6-нәтиже толығымен жаңа. «Сүйекші», «Гауһартас», «Біз соғысты көрген жоқпыз», «Қаблан» және «Дермене» шығармаларының орыс және ағылшын тіліндегі аудармаларында ұлттық-мәдени реңктің сақталуы алғаш рет салыстырмалы-салғастырмалы талдау арқылы ғылыми негізде дәлелденген. Бұл бағытта Д. Исабеков шығармалары бойынша автордың қатысуымен алынған сұхбат нәтижелері талданып, аудармашының және автордың мәдени танымындағы айырмашылықтар мен үндестіктер жаңа ғылыми тұжырымдармен бекітілген.
5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	Диссертацияның қорытындылары толығымен жаңа болып табылады. Д.Исабековтің шығармаларындағы ұлттық-мәдени элементтер іріктеліп, жүйеленіп, олардың интерпретациялық қырлары сараланған. Сонымен қатар, түпнұсқа мен аударма мәтіндеріндегі ұлттық сипаттағы лексикаға лексикалық-семантикалық, құрылымдық және мазмұндық деңгейлерде салыстырмалы-салғастырмалы талдау жүргізіліп, екі тілдік жүйенің өзара байланысындағы ұлттық ерекшеліктер айқындалған. Ең бастысы, аудармада қиындық тудыратын ұлттық сипаттағы лексиканы жеткізудің тиімді әдістері мен стратегиялары жіктеліп, олардың практикалық маңызы негізделген.

			Диссертациялық жұмысты орындау барысында қолданылған техникалық, технологиялық шешімдері толығымен жаңа және негізделген.	
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем). Барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген (qualitative research (квалитатив ресеч) және өнер және гуманитарлық ғылымдар бойынша даярлық бағыттары үшін).	Қорғауға ұсынылған қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда гуманитарлық бағыттары бойынша ауқымды дәлелдемелерге негізделген. Басты зерттеу нысанына айналған Д. Исабековтің көркем шығармалары түпнұсқа және аударма мәтіндері негізінде салыстырылып, олардың арасындағы лексикалық, стильдік және мағыналық айырмашылықтар айқындалған. Д. Исабековтің қаламынан туған түпнұсқа повестер мен әңгімелердегі ұлттық сипаттағы лексика жүйелі түрде талданып, кейінгі аударма нұсқаларымен салыстыру арқылы кейбір мағыналық ауытқулар мен олардың себептері анықталған. Диссертацияда берілген тұжырымдар мен қорытындылар ғылыми тұрғыдан дәлелді мысалдармен негізделген.	
7.	Қорғауға шығарылған негізгі ережелер	Әрбір ереже бойынша келесі сұрақтарға жеке жауап беру қажет: 7.1 Ереже дәлелденді ме? 1) дәлелденді; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді; 5) бұл тұжырымда ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.	Қорғауға ұсынылған негізгі дәлелденген тұжырымдар: 7.1. Зерттеу барысында Д.Исабековтің көркем шығармаларындағы ұлттық сипаттағы лексика мен олардың аударма нұсқаларындағы берілу ерекшеліктері нақты мысалдармен талданып, әрбір тұжырым ғылыми тұрғыда дәлелденген. 7.2. Диссертациялық еңбекте ұсынылған қағидастар мен нәтижелер тривиалды емес, яғни бұған дейін ғылыми айналымда толық қарастырылмаған жаңа тұжырымдарды	

		7.2 Тривиалды ма? 1) ия; 2) жок; 3) бұл тұжырымда ереженің тривиалды екенін тексеру мүмкін емес. 7.3 Жаңа ма? 1) ия; 2) жок; 3) бұл тұжырымда ереженің жаңашылдығын тексеру мүмкін емес. 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) кең 4) бұл тұжырымда ереженің қолдану деңгейін тексеру мүмкін емес. 7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) ия; 2) жок 3) бұл тұжырымда мақаладағы ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.	камтиды. 7.3. Зерттеу барысында көркем аудармада ұлттық-мәдени элементтердің маңызы айқындалып, олардың лексикалық-семантикалық, құрылымдық және мазмұндық деңгейлерде берілу тетіктері нақтыланған. Сонымен қатар, Д. Исабеков шығармаларының тілдік ерекшеліктерін талдау арқылы ұлттық дүниетаным мен жазушы стилінің өзара байланысы анықталған. 7.4. Қорғауға ұсынылған барлық қағидаттардың қолдану аясы кең. Алынған нәтижелерді жоғары оқу орындарының филология, аударматану, әдебиеттану мамандықтарында «Көркем аударма теориясы», «Салыстырмалы әдебиеттану», «Аударма теориясы мен тәжірибесі» пәндерін оқыту барысында қолдануға болады. 7.5. Диссертациялық жұмыстың негізгі қағидаттары мен қорытынды тұжырымдары отандық және шетелдік ғылыми басылымдарда, сондай-ақ халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциялардың материалдар жинақтарында жарияланған мақалаларда ғылыми тұрғыдан дәлелденген. Мақалалардың жалпы саны 8 (сегіз). Оның ішінде ҚР ҒЖБМ ҒЖБССҚК тізбесіндегі журналдарда саласындағы қадағалау комитеті бекіткен тізімге енетін журналдарда 3 (үш) мақала жарық көрген.
8.	Дәйектілік қағидаты. Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың	8.1 Әдіснаманы тандау – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған: 1) ия; 2) жок.	Диссертациялық жұмыста тарихи-типологиялық, жүйелік-салыстырмалы, компаративистік талдау, аналитикалық талдау әдісі негізделген. Сондай-ақ жинақтау мен салғастырмалы әдістер қолданылған. Диссертациялық жұмыстың методологиялық әдістемесі дұрыс таңдалған

	дәйектілігі	8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) ия; 2) жоқ. 8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді): 1) ия; 2) жоқ. 8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған.	Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы жүзеге асырылған және интерпретациялау, деректерді өңдеу және түсіндіру әдістері қолданылған. Теориялық қорытындылар, анықтамалар ғылыми еңбектерге сүйене отырып дәлелденген. Зерттеу жұмысының нәтижелерін диссертант халықаралық және республикалық ғылыми-практикалық конференцияларда жариялаған. Теориялық қорытындылар, анықтамалар ғылыми еңбектерге сүйене отырып дәлелденген. Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған. Диссертациялық жұмыстың теориялық және әдіснамалық негізі ретінде отандық, орыс және шетелдік ғалымдардың еңбектері пайдаланылған. Л.Н. Соболев, Г.Д. Томахин, В.Г. Костомаров, В.Н. Комиссаров, С. Влахов пен С. Флориннің А.М. Алдашева, Ж.А. Манкеева, С.А. Ашимханова, Ж. Дәдебаев, А.Ж. Жақсылықов, Т.У. Есембеков және басқа да ғалымдардың еңбектеріне негізделген, олардың теориялық тұжырымдары басшылыққа алынған және сілтемелермен расталған.
--	-------------	--	--

		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті/жеткіліксіз.	Тақырыпты зерттеу барысында пайдаланған 176 әдебиет жұмыстың ғылыми аппараты мен әдеби шолуының жеткілікті екендігін көрсетеді.
9	Практикалық құндылық қағидаты	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы: 1) бар; 2) жок. 9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия; 2) жок.	Зерттеу барысында жасалған теориялық тұжырымдар мен пайымдаулар тіл білімі, терминология, аударматану салаларының ғылыми-теориялық негіздерін қарастыруда үлесін қосады. Диссертацияда қол жеткізілген нәтижелер жоғары оқу орны студенттеріне әдебиет пәні бойынша оқылатын арнайы курстар мен семинар сабақтарында пайдалануға болады. Сондай-ақ зерттеу нәтижелерін әдебиеттанушыларға, жоғары оқу орны оқытушыларына, студенттер мен магистранттарға қажетті теориялық, практикалық көмекші құрал ретінде ұсынуға болады.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	Диссертацияның практикалық ұсыныстары толығымен жаңа. Диссертанттың зерттеу жұмысы өзектілігі, мақсаттары мен міндеттері, ғылыми жаңалығы, алынған нәтижелер мен практикалық маңыздылығы тұрғысынан философия докторы (PhD) дәрежесін алуға қойылатын талаптарға сәйкес келетін аяқталған ғылыми жұмыс болып табылады.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Диссертациялық жұмыстың академиялық жазылу деңгейі жоғары деп бағалауға негіз бар. Зерттеуші өз еңбегінде әдебиеттану ғылымындағы бұрынғы зерттеулерді жан-жақты талдап, тақырыпқа қатысты отандық және шетелдік ғалымдардың еңбектерін кеңінен пайдаланған. Сонымен қатар, диссертант ғылыми мәдениетті сақтай отырып, өз тұжырымдарын бұған дейінгі ғылыми пайымдаулармен сабақтастырып, дәйекті түрде негіздей білген.
11.	Диссертацияға ескертулер		Диссертацияның осындай жетістіктерімен бірге диссертанттың алдағы уақытта ескеретін мәселелері де бар. 1. Кей беттерде сілтемелердің тым жиі қолданылуы байқалады. Бұл ғылыми дәйектілікті күшейткенімен, авторлық

		талдаулардың үлесін азайтып көрсетеді. Сондықтан болашақта осындай тұстарда келтірілген пікірлерге талдау жасалып, салыстырмалы көзқарас немесе жеке зерттеушілік тұжырымдармен толықтырылса, жұмыстың ғылыми аргументациясы мен авторлық позициясы айқынырақ көрінер еді. 2. Кейбір тарау атауларының мазмұны нақты ғылыми идеяны қамтығанымен, шұбаһанқылық байқалады. Бұл жұмыс құрылымының қабылдануын күрделендіреді. Тараулардың атауларын ықшамдап, негізгі мазмұндық өзегін сақтай отырып, ғылыми стиль талаптарына сай қысқа әрі нұсқа етіп беру жұмыстың құрылымдық айқындығын арттыра түсер еді. 3. Техникалық және рәсімдік түзетулер. Жұмыста кездейсоқ кеткен пунктуациялық немесе орфографиялық қателер түзетілсе, мәтіннің ресми көрінісі жақсара түсер еді. Бұл ескертпелер жұмыстың жалпы ғылыми деңгейіне, мазмұнына немесе нәтижелеріне нұқсан келтірмейді. Керісінше, зерттеуді одан әрі жетілдіруге бағытталған ұсыныстар болып табылады.
12.	Докторант мақалаларының зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми деңгейі (диссертация мақалалар сериясы нысанында қорғалған жағдайда ресми рецензенттер докторанттың	Зерттеу жұмысының негізгі ғылыми нәтижелері мен қорытындылары бойынша отандық және шетелдік басылымдарда, халықаралық ғылыми-теориялық және тәжірибелік конференцияларда 8 ғылыми мақала жарық көрді. Оның ішінде Скопус мәліметтер базасында 1 мақала, халықаралық конференцияларда 4, ҚР ЖБҒМ саласындағы қадағалау комитеті бекіткен тізімге енетін журналдарда 3 мақала жарияланған: 1. Reflection of the concept «Suyekshi» in the work of D. Issabekov and its reproduction in translations into the Russian, English languages. // ҚазҰУ Хабаршысы. Филологиялық серия

	зерттеу тақырыбы бойынша әр мақаласының ғылыми деңгейін зерделейді)	№2 (194) 2024. – 202-212 бб. 2. Translation of national gastronomic vocabulary into Russian, English in D. Issabekov's story «Gaukhartas». // Торайғыров университетінің Хабаршысы. Филологиялық серия №1 (2024). – 412-424 бб. 3. Д. Исабеков шығармаларының аудармаларындағы мәтін мен автор прагматикасы. // Торайғыров университетінің Хабаршысы. Филологиялық серия №1 (2025). – 390-403 бб. 4. Паремиологиялық бірліктерді қазақшадан орыс тіліне аудару тәсілдері (Дулат Исабековтың көркем прозаларының материалы бойынша). // Студенттер мен жас ғалымдардың «ФАРАБИ ӘЛЕМІ» атты халықаралық ғылыми конференция материалдар жинағы. Алматы, Қазақстан 6-8. 04. 2023 – 263-264 бб. 5. D. Issabekov: Translation criticism and reliability, «Көркем әдебиет: текстология және аударма» атты белгілі ғалым, профессор, филология ғылымдарының докторы Светлана Ашимхановнаның 80 жылдығына арналған Халықаралық ғылыми зерттеу конференциясының материалдар жинағы. Алматы, Қазақстан 26. 10. 2023. –76-78 бб. 6. Қазақтың ұлттық тағам атауларының аударылу ерекшелігі (Д. Исабековтың «Гаухартас» повесі негізінде). // Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, «Орыс тілі мен мәдениеті» орталығы «Русский мир» қорының қолдауымен әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің 90- жылдығына арналған «Ғылым мен қоғамның өзара іс-қимылы: тіл, инновация, мәдениет» халықаралық форумы. Алматы, Қазақстан 14.10.2024. – 251-256 бб. 7. Translation and culture: A deep interconnection // «Әлем
--	---	--

		әдебиеті мен мәдениетіндегі Аттила тұлғасы» атты белгілі шоқантанушы және аттилатанушы, т.ғ.к., көрнекті испанист, танымал аудармашы, Мадрид (Complutense) университетінің профессоры, беделді ұстаз Самад Көшенұлы Утениязовтың 75 жылдық мерейтойына арналған халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары. Алматы, Қазақстан 28.02.2025. – 97-99 бб. 8. Translating Kazakh Values: Analyzing the Concept of “Bauyt” in D.Issabekov’s “Gaukhartas” and Translation Strategies. // Forum for linguistic studies. Bilingual publishing group. Volume 7, Issue 3, March 2025 (Скопус базасына енетін). –277-287 pp.
13.	Ресми рецензенттің шешімі (осы Үлгі ереженің 28-тармағына сәйкес)	Диссертанттың жетістіктерін ескере отырып, «8D02302 – Аударма ісі (Батыс тілдері)» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған Тлеулинова Мейрамкүл Бейсенбайқызының «Дулат Исабеков шығармаларындағы ұлттық сипаттын орыс және ағылшын тілдеріндегі аудармаларда сақталуы» тақырыбындағы диссертациялық жұмысын Ғылым ережесінің 28-тармағына сәйкес жоғары бағалауға болады.

«8D02302 – Аударма ісі (Батыс тілдері)» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған Тлеулинова Мейрамкүл Бейсенбайқызының «Дулат Исабеков шығармаларындағы ұлттық сипаттын орыс және ағылшын тілдеріндегі аудармаларда сақталуы» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы «8D02302 – Аударма ісі (Батыс тілдері)» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруге әбден лайық.

Ресми рецензент:

А.Қ. Құсайынов атындағы
Еуразия гуманитарлық институтының
қауымдастырылған профессоры,
филология ғылымдарының кандидаты

(Handwritten signature)

Л.Н. Дауренбекова

